3 ـ قېتىملىق مەركەز شىنجاڭ خىزمىتى سۆھبەت يىغىنىنىڭ روھىنى ئۆگىنىش، ئىزچىللاشتۇرۇش
تىرىشىپ يېڭى دەۋردىكى جۇڭگوچە سوتسىيالىستىك شىنجاڭ قۇرۇپ چىقايلى

باش شۇجى شى جىنپىڭنىڭ 19 ـ نۆۋەتلىك مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى 5 ـ ئومۇمىي يىغىنىدا قىلغان مۇھىم سۆزىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئۆگەنگەندىن كېيىن، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى پارتىيەلىك كادىرلار مۇنداق بىلدۈردى ——

سىياسىي يۆنىلىشنى چىڭىتىپ، سىياسىي ئىرادىنى ساقلاپ، «14 ـ بەش يىل»دا ئىشنى ياخشى باشلاش، قەدەمنى ياخشى ئېلىشقا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىمىز

□ ئانار بۇلۇت\شىنجاڭ گېزىتى مۇخبىرلىرى

باش شۇجى شى جىنپىڭنىڭ 19 ـ نۆۋەتلىك مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى 5 ـ ئومۇمىي يىغىنىدا قىلغان مۇھىم سۆزى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى پارتىيەلىك كادىرلار ئارىسىدا قىزغىن ئىنكاس قوزغىدى. كۆپچىلىك مۇنداق بىلدۈردى: باش شۇجى شى جىنپىڭنىڭ مۇھىم سۆزىنىڭ روھىنى يېتەكچى قىلىپ، ئۈزلۈكسىز تۈردە «تۆت ئاڭ»نى كۈچەيتىپ، «تۆت ئىشەنچ»نى چىڭىتىپ، «ئىككىنى قوغداش»نى ئىشقا ئاشۇرۇپ، سىياسىي يۆنىلىشنى چىڭىتىپ، سىياسىي ئىرادىنى ساقلاپ، ئاڭلىق ھالدا ئىدىيە ۋە ھەرىكىتىمىزنى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ تەدبىر ـ ئورۇنلاشتۇرمىلىرىغا بىرلىككە كەلتۈرۈپ، «14 ـ بەش يىل»دا ئىشنى ياخشى باشلاش، قەدەمنى ياخشى ئېلىشقا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىمىز.

باش شۇجى شى جىنپىڭ مۇنداق تەكىتلىدى: پارتىيەنى ئومۇميۈزلۈك قاتتىق ئىدارە قىلىشتا ئالدى بىلەن سىياسىي جەھەتتىن قاراپ، سىياسىي ھۆكۈم قىلىش ئىقتىدارى، سىياسىي چۈشىنىش ئىقتىدارى، سىياسىي ئىجرا قىلىش ئىقتىدارىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈش كېرەك.

«باش شۇجى شى جىنپىڭنىڭ سۆزى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ پارتىيەنى ئومۇميۈزلۈك قاتتىق ئىدارە قىلىش قەتئىي ئىشەنچى ۋە ئىرادىسىنى تولۇق نامايان قىلىپ، يېڭى دەۋردىكى ئىنتىزام تەكشۈرۈش، رېۋىزىيە خىزمىتىنىڭ يۇقىرى سۈپەتلىك تەرەققىياتىغا تۈرتكە بولۇشقا ئېنىق يۆنىلىش كۆرسىتىپ بەردى.» ئىلى قازاق ئاپتونوم ئوبلاستلىق رېۋىزىيە كومىتېتىنىڭ ئەزاسى جياڭ ۋېن مۇنداق بىلدۈردى: يىغىنىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ، دەل جايىدا ئۆزلەشتۈرۈپ، سىياسىي ھۆكۈم قىلىش ئىقتىدارىمىز، سىياسىي چۈشىنىش ئىقتىدارىمىز، سىياسىي ئىجرا قىلىش ئىقتىدارىمىزنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈپ، قەتئىي تەۋرەنمەي قاتتىق بولۇش ئاساسىي رىتىمىدا ئۇزاققىچە چىڭ تۇرۇپ، ئىستىل قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، پۇختا تۇتۇپ، يىغىن روھىنىڭ ئەمەلىي جايىدا ئەمەللىيلىشىشى، پۇختا ئەمەللىيلىشىشىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىمىز.

نىيە ناھىيەلىك پارتىيە كومىتېتى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ شۇجىسى، رېۋىزىيە كومىتېتىنىڭ مۇدىرى لىۋ يۇلۇڭ مۇنداق بىلدۈردى: سىياسىي نازارەتچىلىكنى ئۈزلۈكسىز يەنىمۇ كۈچەيتىشكە كۈچ سەرپ قىلىپ، سىياسىي ئىنتىزام ۋە سىياسىي قائىدىنى چىڭىتىپ، پارتىيەنىڭ سىياسىي قۇرۇلۇشى ئارقىلىق ئىستىل قۇرۇلۇشىغا بىرتۇتاش يېتەكچىلىك قىلىپ، قاتتىق بولغان ئاساسىي رىتىم ئارقىلىق «تۆت خاھىش»نى قىلچە بوشاشماي تۈزىتىمىز، تۈزەيمىز.

ئاپتونوم رايونلۇق ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى، رېۋىزىيە كومىتېتى دېلولارنى قاراپ چىقىش ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى لى يۈخېي مۇنداق دېدى: قاراپ چىقىش تارماقلىرى ئىنتىزام تەكشۈرۈش، رېۋىزىيە ئورگانلىرىنىڭ «ئۆتكىلى»، «چىقىش ئېغىزى» بولۇش سۈپىتى بىلەن، ئاڭلىق ھالدا يەككە دېلولارنى قاراپ چىقىشنى پارتىيەنى ئومۇميۈزلۈك قاتتىق ئىدارە قىلىش ۋە چىرىكلىككە قارشى تۇرۇش خىزمىتى چوڭ ۋەزىيىتىگە قويۇپ ئىگەلەپ، سوت قىلىش مەركەز قىلىنغان دەلىل ـ ئىسپاتلارنى تەكشۈرۈش ئۆلچىمىنى قاتتىق ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، تەرتىپ ئېنىق، دەلىل ـ ئىسپات ئېنىق، قانۇنچىللىق ئېنىقلىقىنى پۇختا تۇرغۇزۇپ، ئىنتىزام تەكشۈرۈش، رېۋىزىيە خىزمىتىنىڭ يۇقىرى سۈپەتلىك تەرەققىياتىغا تۈرتكە بولۇشى كېرەك.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە كومىتېتى كۆزدىتىش ئىشخانىسى كاتىبات ـ ھەيدەكچىلىك قىلىش باشقارمىسىنىڭ باشلىقى جياڭ يى مۇنداق بىلدۈردى: «مەن باشتىن ـ ئاخىر ‹ئىككىنى قوغداش›نى ئەڭ ئالىي سىياسىي پرىنسىپ ۋە تۈپ سىياسىي قائىدە قىلىپ، كۆزىتىش خىزمىتى فاكتىنىڭ ئومۇميۈزلۈك ئىزچىللاشتۇرۇپ، سىياسىي جەھەتتىن كۆزىتىشنىڭ بېكىتىلگەن ئورنىنى چىڭ ساقلاپ، كۆزىتىش خىزمىتىنىڭ يۇقىرى سۈپەتلىك تەرەققىياتىنى ئالغا سىلجىتىش داۋامىدا يۆنىلىشنى توغرا تېپىپ، مەركەزنى چۆرىدەش، چوڭ ۋەزىيەتكە مۇلازىمەت قىلىش داۋامىدا سىياسىي مەسئۇلىيەتچانلىقىمنى كۈچەيتىپ، سادىقلىق بىلەن ۋەزىپە ـ مەسئۇلىيىتىمنى تولۇق ئادا قىلىپ، كۆزىتىش خىزمىتىنىڭ ئەمەلىي نەتىجە ـ ئۈنۈمى ئارقىلىق يېڭى دەۋردىكى جۇڭگوچە سوتسىيالىستىك شىنجاڭ قۇرۇپ چىقىشقا تۆھپە قوشىمەن».

باش شۇجى شى جىنپىڭ مۇنداق تەكىتلىدى: كۈچلۈك سىياسىي نازارەتچىلىك ئارقىلىق، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ مۇھىم، زور تەدبىر ـ ئورۇنلاشتۇرمىلىرىنى جايىدا ئىزچىللاشتۇرۇلۇشى، ئەمەلىيلەشتۈرۈلۈشىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش كېرەك.

«تەكشۈرۈشنىڭ ماھىيىتى سىياسىي نازارەتچىلىك، دىققەتنى ‹ئىككىنى قوغداش›قا مەركەزلەشتۈرۈپ، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ تەدبىر ـ ئورۇنلاشتۇرمىلىرىنى چىڭ كۆزلەپ، سىياسىي نازارەتچىلىكنى يەنىمۇ كۈچەيتىش كېرەك.» خوتەن ۋىلايەتلىك ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ۋىلايەتلىك پارتىيە كومىتېتى كۆزىتىش ـ تەكشۈرۈش ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى لى ۋەنجۈن مۇنداق بىلدۈردى: يىغىنىنىڭ روھىنى چوڭقۇر ئۆگىنىپ، ئۆزلەشتۈرۈپ، ئومۇميۈزلۈك ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، سىياسىي نازارەتچىلىكنى كونكرېتلاشتۇرۇش، دائىملاشتۇرۇشنى يەنىمۇ ئالغا سىلجىتىمىز.

ئاپتونوم رايونلۇق ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى، رېۋىزىيە كومىتېتىنىڭ يېزا ئىگىلىكى، يېزا نازارىتىدە تۇرۇشلۇق ئىنتىزام تەكشۈرۈش، رېۋىزىيە گۇرۇپپىسىنىڭ 4 ـ دەرىجىلىك تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلغۇچىسى چېن شەنلياڭ مۇنداق بىلدۈردى: تۇرۇشقا ئەۋەتىپ نازارەتچىلىك قىلىشنىڭ ماھىيەت جەھەتتىن سىياسىي نازارەتچىلىك ئىكەنلىكىدىن ئىبارەت بۇ تۈپ خاسلىقنى مەھكەم ئىگىلەپ، سىياسىي نازارەتچىلىكنى تېخىمۇ گەۋدىلەندۈرۈپ، نازارەت قىلىنغۇچى ئورۇننىڭ خىزمەت ۋەزىپە ـ مەسئۇلىيىتى بىلەن بىرلەشتۈرۈشكە داۋاملىق ھەيدەكچىلىك قىلىپ، كۈچلۈك سىياسىي نازارەتچىلىك ئارقىلىق، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ مۇھىم، زور تەدبىر ـ ئورۇنلاشتۇرمىلىرىنىڭ جايىدا ئىزچىللاشتۇرۇلۇشى، ئەمەلىيلەشتۈرۈلۈشىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىپ، خەلق ئاممىسىنىڭ ئېرىشىش تۇيغۇسى، بەخت تۇيغۇسى، بىخەتەرلىك تۇيغۇسىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈشىمىز كېرەك.

«بىز باش شۇجى شى جىنپىڭنىڭ ئاما ‹ئالدىراۋاتقان، قىينىلىۋاتقان، ئەنسىرەۋاتقان، تەقەززا بولۇۋاتقان› مەسىلىلەرنى ياخشى ھەل قىلىش تەلىپىنى ئەستايىدىل، ياخشى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، خەلق ئاممىسىغا ئادىللىق، ھەققانىيلىقنى ھېس قىلدۇرۇشىمىز كېرەك.» خېجىڭ ناھىيەسى ئالغۇ يېزىلىق ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ شۇجىسى داۋسۇبۇسۇڭ سەيسكى مۇنداق دېدى: بۇنىڭدىن كېيىن ئىشنى «كىچىك ھوقۇق»نىڭ يۈرگۈزۈلۈشىنى نازارەت قىلىشتىن باشلاشقا كۈچەپ، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ خەلققە نەپ يەتكۈزۈش، خەلقنى بېيىتىش، ئورتاق بېيىشقا دائىر تۈرلۈك سىياسەت، تەدبىرلىرىنىڭ ئەمەلىيلىشىشىنى نازارەت قىلىپ، كاپالەتلەندۈرۈپ، مائارىپ، داۋالاش، كۆتۈنۈش، ئىجتىمائىي كاپالەت، نامراتلارنى يۆلەش، مۇھىت قوغداش قاتارلىق ساھەلەردىكى چىرىكلىك ۋە ناتوغرا ئىستىللارنى سىجىل تۈزىتىمىز، تۈزەيمىز.

شىنجاڭ قاتناش قۇرۇلۇشى مەبلەغ سېلىش پاي كونترول چەكلىك شىركىتى قارمىقىدىكى مېتاللورگىيە قۇرۇلۇشى گۇرۇھى ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ شۇجىسى مېڭ شىيەندې مۇنداق بىلدۈردى: زىممىمىزدىكى سىياسىي مەسئۇلىيەتنى چوڭقۇر تونۇپ، سىياسىي يۈكسەكلىكنى ئۆستۈرۈپ، مەۋقەنى ۋەزىپە ـ مەسئۇلىيەت ئورنىغا قويۇپ، دۆلەت كارخانىسىنىڭ بۇرچى، مەسئۇلىيەتچانلىقىنى چىڭ كۆزلەپ، كارخانىنىڭ ئىدارە قىلىش سىستېمىسى ۋە ئىدارە قىلىش ئىقتىدارىنىڭ زامانىۋىلىشىشىغا تۈرتكە بولۇشقا، تۈرلۈك خىزمەتلەردە يېڭى نەتىجە ـ ئۈنۈمنى قولغا كەلتۈرۈشكە، يېڭى كەيپىيات يارىتىشقا ھەيدەكچىلىك قىلىپ، ئەلا نەتىجىلەر بىلەن پارتىيە قۇرۇلغانلىقىنىڭ 100 يىللىقىنى تەبرىكلەش كېرەك.

(مۇخبىر جاۋ جيۈن، قاتناشقان مۇخبىر شى شىن، ئىختىيارىي مۇخبىر شى چيەن)

(بېشى 1 ـ بەتتە)

تۈرتكە بولۇشنى كۈچلۈك مۇلازىمەت كاپالىتى بىلەن تەمىنلىدى.

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇدىرى شەۋكەت ئىمىن يىغىنغا قاتنىشىپ ھەم سۆز قىلدى.

نۆۋەتتە ئاپتونوم رايونىنىڭ شۇ دەرىجىلىك خامچوتنى تورلاشتۇرۇپ نازارەت قىلىش سىستېمىسى قۇرۇپ چىقىلدى ھەم نورمال يۈرۈشۈۋاتىدۇ، 12 ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەر سىستېما قۇرۇلۇشىنى تاماملىدى ھەم ئىشقا كىرىشتۈردى، قىسمەن ناھىيە، شەھەر، رايونلارمۇ سىستېما قۇرۇلۇشىنى تاماملىدى.

يىغىندا مۇنۇلار تەكىتلەندى: ھەقىقىي تۈردە سىياسىي يۈكسەكلىكنى ئۆستۈرۈپ، ئىدىيەۋى تونۇشنى بىرلىككە كەلتۈرۈپ، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ خامچوت، نەق چوتنى تەكشۈرۈشى، نازارەت قىلىشنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى تەدبىر ـ ئورۇنلاشتۇرمىلىرىنى قەتئىي ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە كومىتېتىنىڭ خىزمەت ئورۇنلاشتۇرۇشى بويىچە، مەسئۇلىيەت ـ نىشان ۋە ۋاقىت جەدۋىلىنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ، يۇقىرى ـ تۆۋەن بىرلىشىپ ھەرىكەتلىنىپ، پۈتۈن گەۋدىلىك ماسلىشىپ، ئاپتونوم رايون بويىچە خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ خامچوتنى تورلاشتۇرۇپ نازارەت قىلىش سىستېمىسى قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى ئالغا سىلجىتىشنى تېزلىتىش كېرەك. ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتايلىرى ۋە ئۇلارنىڭ دائىمىي كومىتېتلىرى توغرا يۆنىلىشلىك بىرلەشتۈرۈش ۋە تەك يۆنىلىشلىك تۇتاشتۇرۇشنى بىرتۇتاش پىلانلاپ ياخشى تۇتۇپ، خامچوت، نەق چوت ۋە دۆلەت ئىلكىدىكى مۈلۈكنى باشقۇرۇش ئەھۋالىنى نازارەت قىلىش بىلەن تولۇق قاپلاشنى تەدرىجىي ئىشقا ئاشۇرۇشى كېرەك؛ نازارەت قىلىشنى كېڭەيتىشكە نۇقتىلىق تۈرتكە بولۇپ، توغرا يۆنىلىشلىك تورلاشتۇرۇش دائىرىسىنى كېڭەيتىپ، كىرىمدىن باج ئېلىشنى باشقۇرۇش، ئىجتىمائىي كاپالەت، دۆلەت مۈلكى، ئىقتىسادىي تەپتىش قاتارلىق تارماقلار بىلەن تورلاشتۇرۇشنى تەدرىجىي ئىشقا ئاشۇرۇپ، ھۆكۈمەتنىڭ ئومۇمىي دائىرىلىك خامچوت تەكشۈرۈشى، نازارەت قىلىشنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن شارائىت يارىتىشى كېرەك. ئالماشتۇرۇش ۋە ماسلىشىش، ھەمكارلىشىشنى كۈچەيتىشكە ئەھمىيەت بېرىپ، خامچوتنى تورلاشتۇرۇش ۋاقىت تۈگۈنى، دائىرىسى قاتارلىقلارنى ئايدىڭلاشتۇرۇش كېرەك.

يىغىندا مۇنۇلار كۆرسىتىلدى: خامچوتنى تورلاشتۇرۇپ نازارەت قىلىش سىستېمىسىنىڭ فۇنكسىيەسىدىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىپ، مۇلازىمەت دائىرىسى ۋە مۇلازىمەت ئوبيېكتلىرىنى تەدرىجىي كېڭەيتىپ، ھەقىقىي تۈردە ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتايلىرى ۋە ئۇلارنىڭ دائىمىي كومىتېتلىرىنىڭ خامچوت، نەق چوتنى تەكشۈرۈش، نازارەت قىلىش ۋەزىپە ـ مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلىشنى ئۈچۈر مۇلازىمىتى ۋە تېخنىكا تىرەكى بىلەن تەمىنلەش كېرەك. خىزمەت ئېھتىياجىغا بىرلەشتۈرۈپ، تۈزۈم ئورنىتىپ، تاكامۇللاشتۇرۇپ، تورلاشتۇرۇپ نازارەت قىلىش خىزمىتىنىڭ قېلىپلىشىش، ئېلمىيلىشىش سەۋىيەسىنى ئۆستۈرۈش كېرەك؛ ئۈنۈملۈك نازارەت قىلىشنى چۆرىدەپ، خامچوت ئۇچۇرىنىڭ تېخىمۇ تولۇق، ئوچۇق ۋە ئاشكارا بولۇشقا ئۆزگىرىشى، خامچوت تەكشۈرۈش، نازارەت قىلىشنىڭ تۇرغۇن ھالەتتىن ھەرىكەتچان ھالەتكە ئۆزگىرىشى، تۈگۈن شەكلىدىن پۈتۈن شارائىتلىق ھالەتكە ئۆزگىرىشى، ئىشتىن بۇرۇنقى، ئىشتىن كېيىنكىدىن ئىشتىن بۇرۇنقى، ئىش داۋامىدىكى، ئىشتىن كېيىنكى پۈتۈن جەريانغا ئۆزگىرىشنى ئىشقا ئاشۇرۇشقا تۈرتكە بولۇش كېرەك؛ ئۆزئارا ئالاقىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئاساسىدا، سىستېمىنىڭ ئىشلىتىلىش دائىرىسىنى تەدرىجىي كېڭەيتىپ، خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ نازارەت قىلىش خىزمىتىنى قانۇن بويىچە ئۈنۈملۈك قانات يايدۇرۇش ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلىش كېرەك.

تارباغاتاي ۋىلايەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى خىزمەت كومىتېتى، قاراماي شەھەرلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى، بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى، خوتەن ۋىلايەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى خىزمەت كومىتېتى، قورغاس ناھىيەلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى، بۇرچىن ناھىيەلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مەسئۇللىرى پىكىر ئالماشتۇرۇپ سۆز قىلدى. ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتىنىڭ ئالاقىدار مەسئۇلى يىغىندا سۆز قىلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى مۇتەللىپ قاسىم يىغىنغا رىياسەتچىلىك قىلدى.

يىۋۇدا «ھەقىقەتنىڭ تەمى»نى ئىزدەش

□ شىنخۇا ئاگېنتلىقى مۇخبىرلىرى
جاۋ يۆ، شۈ شۈندا

شاڭخەي ـ كۇنمىڭ يۇقىرى سۈرئەتلىك يولىنىڭ يىۋۇ بۆلىكىدىكى «ۋاڭداۋ ئۆتۈشمە يولى» ئېغىزىدىن چىقىپ، ئاپتوموبىل بىلەن تاغ ئېتىكىدىكى ئەگرى ـ بۈگرى تاشيولنى بويلاپ ماڭسا، فېنشۇيتاڭ كەنتىگە بارغىلى بولىدۇ. كەنتتە ھەممە ئادەم بىلىدىغان مۇنداق بىر ھېكايە بار. 1920 ـ يىلىدىكى بىر باھار كېچىسى، جېجياڭ يىۋۇنىڭ فېنشۇيتاڭ كەنتىدىكى ئۇزاقتىن بۇيان رېمونت قىلىنمىغان بىر ئوتۇنخانىدا، بىر ياش كىرسىن چىرىغىنىڭ يورۇقىدا ئىشتىياق بىلەن خەت يېزىۋاتاتتى.

ئانىسى سىرتتا تۇرۇپ: «تاڭزۇڭزىنى قارا شېكەر سۈيىگە تەگكۈزۈپ يېگىن، يېدىڭمۇ؟» دەپ توۋلىدى. ئوغلى جاۋابەن: يېدىم، يېدىم، بەك تاتلىق ئىكەن، دېدى. كىم بىلسۇن، ئانىسى كىرىپ قاچا ـ قۇچىلارنى يەغىشتۇرۇۋېتىپ ئوغلىنىڭ ئاغزىنىڭ قارا سىياھ بىلەن بويىلىپ كەتكەنلىكىنى، قارا شېكەرنىڭ شۇ پېتى تۇرغانلىقىنى كۆردى. ئەسلىدە ئوغلى تاڭزۇڭزىنى سىياھقا چىلاپ يەۋەتكەنىدى!

قارا سىياھنى قارا شېكەر ئورنىدا يەۋەتكەن بۇ كىشىنىڭ ئىسمى چېن ۋاڭداۋ بولۇپ، ئۇ تەرجىمە قىلغان كىتابچىنىڭ ئىسمى «كوممۇنىستىك پارتىيە خىتابنامىسى» ئىدى. قارا سىياھ نېمە ئۈچۈن شۇنچىلىك تاتلىق؟ ئەسلىدە، ھەقىقەتنىڭمۇ تەمى بار ئىدى، ھەتتا قارا شېكەردىنمۇ بەكرەك تاتلىق ئىدى.

«كوممۇنىستىك پارتىيە خىتابنامىسى»نىڭ تۇنجى جۇڭگو يېزىقىدىكى تولۇق تەرجىمە نۇسخىسى بولۇش سۈپىتى بىلەن، بۇ كىتاب 1920 ـ يىلى 8 ـ ئايدا شاڭخەيدە نەشر قىلىنغان، تۇنجى نەشر قىلىنغان 1000 پارچىسى تېزلا سېتىلىپ تۈگىگەن. شۇنىڭدىن ئېتىبارەن، بۇ كىتابچە جۇڭگودا ئۈزلۈكسىز تارقىلىپ، جۇڭگونىڭ كەلگۈسى ئۈچۈن توختىماي ئىزدىنىۋاتقان بىر تۈركۈم جۇڭگو كوممۇنىستلىرىغا تەسىر كۆرسەتتى.

فېنشۇيتاڭ كەنتى بىرمەھەل كىشىلەرگە ئانچە تونۇشلۇق ئەمەس ئىدى، لېكىن بۇ كەنت قاراشلىق يىۋۇ بۈگۈنكى كۈندە ئۇششاق تاۋارلىرى بىلەن دۇنياغا تونۇلدى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، بۇ جاي چېن ۋاڭداۋنىڭ ئەسلىي تۇرالغۇسىنى ئومۇميۈزلۈك رېمونت قىلدى ھەم چېن ۋاڭداۋنىڭ ئوتۇنخانىدا كىتاب تەرجىمە قىلىۋاتقان كۆرۈنۈشىنى ئەسلىگە كەلتۈردى. 2018 ـ يىلىدىن بۇيان، قىزىل بايلىققا تايىنىپ، يىۋۇ بۇ جايدا ئۇزۇنلۇقى 13 كىلومېتىر كېلىدىغان يول — «ۋاڭداۋ ئېتىقاد لىنىيەسى»نى بەرپا قىلدى، بۇ، يىۋۇدىكى ئون گۈزەل يېزا ـ كەنت سەرخىل لىنىيەسىنىڭ بىرىگە ئايلاندى.

53 ياشلىق كەنت ئاھالىسى چېن خۇاشيەن 2011 ـ يىلىدىن باشلاپ، چېن ۋاڭداۋنىڭ ئەسلىي تۇرالغۇسىدا باشقۇرغۇچى بولدى. ئالدىنقى يىللاردا ساياھەتچىلەر ئاندا ـ ساندا زىيارەتكە كېلىدىغان بولۇپ، ئۇ ھەقسىز چۈشەندۈرۈش خىزمىتىنى زىممىسىگە ئالدى. «بوۋام بىلەن چېن ۋاڭداۋ بىللە چوڭ بولغان بۇرادەرلەر، كىچىك ۋاقتىمدا بوۋام دائىم ماڭا چېن ۋاڭداۋنىڭ ئەينى يىللاردىكى ھېكايىسىنى سۆزلەپ بېرەتتى. لېكىن مەن چۈشەندۈرگۈچى بولغاندىن كېيىن، ئاندىن چېن ۋاڭداۋنى ھەقىقىي چۈشەندىم، ئۇنىڭ ھەقىقەتكە بولغان ئىنتىلىشى ۋە ۋەتەننى قۇتقۇزۇش، خەلقنى قۇتقۇزۇشتىن ئىبارەت ئەسلىي مەقسىتى مېنى ناھايىتى قايىل قىلدى» دېدى چېن خۇاشيەن.

بۈگۈنكى كۈندە، چۈشەندۈرۈش جەريانىدا ساياھەتچىلەر سورىغان سوئاللارغا چېن خۇاشيەن ناھايىتى راۋان جاۋاب بېرەلەيدۇ. ئۇ بىر چەتكە قويۇلغان سۆز قالدۇرۇش دەپتىرىنى ئېچىپ مۇخبىرلارغا مۇنداق دېدى: «بۇ يىللاردىن بۇيان چېن ۋاڭداۋنىڭ ئەسلىي تۇرالغۇسىغا ھۆرمەت بىلدۈرۈش ئۈچۈن كېلىدىغانلار بارغانسېرى كۆپەيدى، نۇرغۇن ئورۇن بۇ يەرگە كېلىپ پارتىيە دەرسى ئۆتىدۇ».

ئىلگىرى فېنشۇيتاڭ كەنتىدە پەقەت بىرلا ۋاكالىتەن سېتىش دۇكىنى بار ئىدى، ھۆرمەت بىلدۈرۈش، ئېكسكۇرسىيە قىلىش ئۈچۈن كەلگەن ساياھەتچىلەرنىڭ ئۈزلۈكسىز كۆپىيىشىگە ئەگىشىپ، ھازىر دېھقانلار ئارامگاھى ۋە كىچىك ئاشپۇزۇللار بارلىققا كېلىپلا قالماي، يەنە ۋاڭداۋ پوچتا ئىدارىسى، ئىمپورت تاۋارلار بىۋاسىتە سېتىش مەركىزى، ماتاڭ قول ھۈنەرخانىسى، غەيرىي ماددىي مەدەنىيەت مىراسى ياغاچ ئويما رەسىم ئىشخانىسى قاتارلىقلار ئېچىلدى، 20 نەچچە كەنت ئاھالىسى ئىشكى ئالدىدىلا ئىشقا ئورۇنلاشتى.

فېنشۇيتاڭ كەنتى پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىسى چېن شىجې مۇخبىرلارغا مۇنداق دېدى: بۈگۈنكى كۈندە مۇشۇنداق بىر كىچىك تاغلىق كەنتتىكى يېرىمدىن كۆپرەك كەنت ئاھالىسى سودىگەرگە ئايلاندى. ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنىڭ فېنشۇيتاڭ كەنتىگە 20 نەچچە كىلومېتىر كېلىدىغان يىۋۇ خەلقئارا سودا شەھەرچىسىدە دۇكىنى بار، بەزىلىرى شۇ جايدا كارخانا قۇردى.

كولدۇرمىنى پۇلاڭلىتىپ، كوچىمۇكوچا يۈرۈپ «توخۇ پېيىنى شېكەرگە تېگىشىش»تىن يول بويىدىكى بازار، پۇلات جازىلىق لاپاسلىق بازاردا نەچچە ئەۋلاد يايما ئېچىپ تىجارەت قىلىشقىچە، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يولىغا قويۇلغاندىن بۇيان، بايلىقى كەمچىل بولغان يىۋۇ تەدرىجىي تەرەققىي قىلىپ، پۈتۈن يەر شارىغا داڭلىق ئۇششاق تاۋارلار يىغىلىش ـ تارقىتىش مەركىزىگە ئايلاندى.

100 يىل ئىلگىرى، يىۋۇدىكى بىكىنمە ھالەتتىكى كىچىك تاغلىق كەنتتە كۆڭلىگە ۋەتەننى قۇتقۇزۇش غايىسىنى پۈككەن بىر ياش ماركسىزمنىڭ چوغىنى جۇڭگوغا ئېلىپ كىرگەنىدى. بۈگۈنكى كۈندە بولسا «ۋاڭداۋ ئېتىقاد لىنىيەسى»نى بويلاپ ماڭىدىغان جۇڭگو ـ ياۋروپا نۆۋەتچى پويىزى (يەۋۇ) يەنە فېنشۇيتاڭدىن ئىبارەت بۇ كىچىك تاغلىق كەنتنىڭ پۈتۈن دۇنيا بىلەن بولغان ئالاقىسىنى يەنىمۇ زىچ باغلىدى.

2014 ـ يىلى 11 ـ ئاينىڭ 18 ـ كۈنى، جۇڭگو ـ ياۋروپا نۆۋەتچى پويىزى (يىۋۇ) — «يىۋۇ ـ شىنجاڭ ـ ياۋروپا» نۆۋەتچى پويىزى يىۋۇ غەربىي ۋوگزالىدىن يولغا چىقىپ، قازاقىستان، رۇسىيە، بېلارۇسىيە، پولشا قاتارلىق دۆلەتلەردىن ئۆتۈپ، 21 كۈندە ئەڭ ئاخىرىدا ئىسپانىيەنىڭ پايتەختى مادرىدقا يېتىپ باردى. ئومۇمىي ئۇزۇنلۇقى 13 مىڭ كىلومېتىر كېلىدىغان بۇ جۇڭگو ـ ياۋروپا نۆۋەتچى پويىزى تۆمۈريول لىنىيەسى يىۋۇ بىلەن ياۋروپانىڭ ئىقتىساد ـ سودا ئالاقىسىدىكى يېڭى يولنى ئاچتى.

«ئىلگىرى ئېھتىياج پەقەت دۆلەت ئىچى بىلەنلا چەكلىنەتتى، بۈگۈنكى كۈندە چەت ئەلدە ئىشلەپچىقىرىلغان مەھسۇلاتلار تەلەپ قىلىنىدىغان بولدى. ئىلگىرى پەقەت بىر يېزا، بىر دۆلەتكە تايىنىپ قالاتتۇق، بۈگۈنكى كۈندە ھەرقايسى دۆلەت خەلقلىرىنىڭ ئالاقىسى ۋە ھەمدەمدە بولۇشىمۇ ئەھمىيەت بېرىدىغان بولدۇق.» ۋاقىت 100 يىلنى بېسىپ ئۆتتى، چېن ۋاڭداۋنىڭ تەرجىمىسىنى قايتا ئوقۇپ، بۈگۈنكى كۈندە شۇنى ئېنىق ھېس قىلدۇقكى، ماركسنىڭ توغرا ئىكەن، ھەقىقەتنىڭ تەمى تاتلىق ئىكەن.

ئىتالىيەنىڭ پېچىنىسى، چېخىنىڭ خىرۇستال لوڭقىسى، تۈركىيەنىڭ خاسىڭ يېغى، پاكىستاننىڭ لوڭگىسى... «يىۋۇ ـ شىنجاڭ ـ ياۋروپا» ئىمپورت تاۋارلارنى بىۋاسىتە سېتىش مەركىزى فېنشۇيتاڭ كەنتىنىڭ يادرولۇق رايونىدىكى قەدىمىي كوچىغا جايلاشقان، ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى تەخمىنەن 100 كىۋادرات مېتىر بولۇپ، كەنت ئاھالىلىرى ۋە ساياھەتچىلەر بۇ جايدا «بىر بەلباغ، بىر يول» لىنىيەسى بويىدىكى دۆلەتلەردىن كەلتۈرۈلگەن ئەسلىي ماللارنى بىۋاسىتە «تاپالايدۇ».

«بىۋاسىتە سېتىش مەركىزىدە چەت ئەل مەھسۇلاتلىرى ناھايىتى كۆپ بولسىمۇ، لېكىن ئەڭ ياخشى سېتىلىدىغىنى يەنىلا چېن ۋاڭداۋغا مۇناسىۋەتلىك ئىجادىي لايىھەلەنگەن مەھسۇلاتلار» دېدى دۇكان خادىمى چېن دەن ھاياجانلانغان ھالدا.

(شىنخۇا ئاگېنتلىقى، خاڭجۇ، 1 ـ ئاينىڭ 22 ـ كۈنى تېلېگراممىسى)